

tisztviselő az ügyvédben ellenséget, hanem tekintse őt épügy munkatársának, mint a bíró. Ha a közigazgatási hivatalok munkája a törvények szellemének megfelelő módon nyilvánossá lesz, az ügyvédi munka perspektívája lényegesen bővül. Természetesen *minden ügyvédeknek* egyformán szabad bejárása kell, hogy legyen a hivatalokban. Az ügyvéd által ellenőrzött és sok esetben támogatott munka gyorsabb és alaposabb lesz és a jogkeresőknek nagy hasznára fog válni.

A közigazgatási ügyek közül főleg az adó és vámügyek azok, amelyeknél a munkalkalmak növekedése várható. Itt is azonban *bizonyos exkluzivitást* észlelünk, ami egyrésztől törvénytelen és visszaélésekre vezet, másrészt az összügyvédség szempontjából elítélendő.

Végül egy szót a zugirásatról. Az utóbbi években a zugirászat módfelett elszaporodott. A sok B-listás tisztviselő, állását vesztett magánhivatalnok, elhelyezkedni nem tudó menekült ember, mind-mind a zugirásatra adta magát. A kamara ügyesze egyre-másra jelentgeti fel őket, de sajnos a bírósági megtorlás nem működik elég gyorsan és erélyesen. Ezen okvetlenül segíteni kell, elsősorban a közönség, de az ügyvédi kar érdekében is.

Összegezek: az ügyvédi kar helyzetének javulását csak az általános viszonyok javulásában látom (amikor egyrészt az ügyvédi kereset emelkedni fog, másrészt a kar egy részének módja lesz más pályára átlépni) valamint abban, hogy az ügyvédeknek teljes mértékben át kell engedni azokat a munkatereteket, mely őket a törvény szava és szelleme szerint megilleti.

Dr. Popper Tódor.

Az ügyvédi munkakör és munkaalkalom kiszélesítése. Mondhatom, hogy a legnehezebb problémák egyike, amely egy rövid cikk keretében egyáltalán nem oldható meg

Legyen szabad bevezetésül azt a sokszor hangoztatott meggyőződésemet kifejezésre juttatni, hogy a beállott és napról-napra több pusztítást végező ügyvédi nyomor az ügyvédi munkakör és a munkaalkalmak kiszélesítése által sem lesz megszüntethető, de még érezhető módon nem is enyhíthető.

Már a háboru kitörése előtt az ügyvédi pálya oly ijesztő módon tulzsufoltnak jelentkezett, hogy tisztos megélhetést a kar tulnyomó részének nyújtani nem volt képes.

A tulzsufaltsággal elválaszthatlan kapcsolatban elszaporodott ügyvédi proletáriátus szomorú és ijesztő jelenségei ugyan az egész országban mutatkoztak, de legkirívóbban Budapesten, ahol egyrésztől az egész csonkítatlan magyar birodalom gazdasági központja attrakcionális erővel vonzotta magához az ügyvédi pályára tódulókat és kecségtette őket a gazdasági, a társadalmi és sokszor a politikai érvényesülés

csalóka lidércfényével, másrésről a főváros legalkalmasabb férő- és buvóhelye a kétes existenciáknak.

A háboru kitörése után — az első időtől eltekintve, amikor a moratoriumi rendeletek, s egyéb a gazdasági élet szabadságát békiyőba vert kormányrendeletek a jogi életre is bēnitőlag hatva, az ügyvédi foglalkozást is a legszűkebb körre szorították — a világháboru további folyamata egy sajátlagos, háborusnak nevezhető jogi forgalmat teremtett, amely ujdonságánál és a különféle súlyos gondokkal terhelt közönségnek teljes jogi tájékoztatlanságánál fogva, de azért is, mert a karnak körülbelül felerésze hadbavonult és így hivatása gyakorlásában gátolva volt, az otthonmaradt ügyvédek fokozottabb mértékben foglalkoztatta.

Ehhez járult még, hogy a kar bizonyos kissebbsége elzárkozott olyan megbízások vállalásától, amelyek nem tartoztak strikte a jog érvényesülés keretéhez.

Mindezek a körülmények egy bizonyos ugynevezett „háborus ügyvédi konjunkturát“ teremtettek, amely kivált a kevésbé válogatós ügyvédeknek, sokszor bőséges jövedelmet juttatott.

Ez a konjunktura, amely a megszállott területekről való menekülésre kényszerített ügyvédeknek elég tetemes számban a fővárosban való letelepülésre csábitotta,

Végül a hadból visszatért kartársak, valamint a bírói pályáról az ügyvédi pályára átlépett kartársak, a pálya részben kiürült kereteit újból és annyira tulfeszülten töltötték meg, hogy ezen újból tulzsufoltnak jelentkezett ügyvédi kar még az esetre sem tehetett volna szert biztos megélhetésre, ha a háboru befejezése után legott a háboru alatt szünetelő békés gazdasági teremtő munkának joggal várt, vagy legalább is mindenki részéről remélt fellendülése a valóságban be is állott volna.

Ezzel szemben hazánk területének a világtörténetben példa nélkül álló kegyetlen megcsönkítése a megmaradt csonka országban olyan mérvű gazdasági tespedést idézett elő, amely a karnak a normális gazdasági vérkeringés keretében is elég nehéz megélhetését jóformán semmivé tette.

Hisz nem szabad megfeledezni arról, hogy a háboru előtt a főváros jogi és gazdasági centruma volt egész Nagy-Magyarországnak, a hová végső fokokon a jogügyek és a perek mint egy nagy gyűjtő csatornába összefolytak s hogy ez a csatorna a háboru szerencsétlen kimenetele következtében egyszerre bedugult.

Ha tehát az ilykép előállott, katasztrófálisnak nevezhető munkanélküliség nem szedte legott áldozatait, ez csakis

annak tulajdonítható, hogy a háboru megszűnésével kapcsolatos forradalmi és ellenforradalmi eseményektől a jogi konszolidációig vezető ut még tele volt oly gátakkal és korlátokkal, amelyek a jogsegély számára ismét bizonyos abnormális munkaalkalmat teremtettek.

Abnormálisnak kell tekintenünk azokat a tömeges behajtási perekből, kényszeregyezségi és csődügyekből álló munkaalkalmakat is, amelyeknek a közelmúltban és a jelenben részesei vagyunk.

Önámítás tehát, ha bárki is ezekben az abnormális munkaalkalmakban a kar kereseti lehetőségeinek fellendülését fedezi fel, mert erős a meggyőződésem, hogy ezek a jövedelmek a gazdaságilag beteg ügyfeleket még csak betegebbekké teszik és elszegényedéssel s elsepréssel fenyegetik.

A gazdasági élet eme betegségeinek gyógyulása tehát elvitathatlan biztossággal az ügyvédi karra nézve egy oly általános munkanélküliséget fog előidézni, amely a már is napról-napra észlelhető ügyvédi nyomor-jelenségeket általánossá és katasztrofálissá teszi.

Mindaz amit a törvényhozás a polgári peres ügyekben az értékhatárok kiterjesztése körül az egyszerűbb járásbirósági eljárás felé, a jogorvoslatok, valamint a kötelező ügyvédi képviselőt korlátozása körül az igazságszolgáltatás egyszerűsítése álcimén, valóságban azonban az ország gazdasági elvézése és elszegényedése okából már intézményesített, s ami ezen a téren még a közeljövőben várható, egyszersmind az ügyvédi munkaalkalmak kényszerű leépítése, mert nem kell külön magyarázni, hogy ezen intézmények mindegyike az ügyvéd kenyérkarajából egy-egy falatot lemorzsol és a kar nyomorát fokozza.

Látjuk és kétségbeesve tapasztaljuk, hogy a háboru vesztett, megcsonkított és gazdaságilag elvérzett ország nemcsak a közhivatalnokok terén visz végbe leépítést, hanem hogy rendszeres és következetes leépítés történik az ügyvédi kereset terén is, azzal a nagy és szomorú különbséggel, hogy a mi pályánkon nincs végkielégítés, nincs nyugdíj s nehezen van alkalom s mód más foglalkozási ágban való elhelyezkedésre.

Ennek a fekete színben ecsetelt, de rikitóan színezettnek egyáltalán nem mondható helyzetképnek a logikus következménye, hogy voltaképen nem is beszélhetünk ezidőszertől munkaalkalmak kiszélesítéséről, új munkaalkalmak lehetőségéről.

A kar tulszufsultságán a fiatalságnak és a szülőknek társadalmi felvilágosítás útján a jogi pályáról való elterelése, ugyszintén a jogi pálya tanulmányi és gyakorlati idejének meghosszabbítása által kellene segíteni. Tanulnunk kellene a

mult tapasztalataiból. Fájdalom, tulságos mértékben voltunk jogásznemzet s kelletténél kevesebb gondot fordítottunk a gazdasági életre. Elég e részben csak a hangadás, mert a probléma ezen részének részletes kifejtése e cikk kereteit messze kitágítaná.

Ezek után rátérek arra a kérdésre, hogy milyen módon lehetne az ügyvédi kar jelenlegi munkakörét és munkaalkalmait kiszélesíteni.

A polgári peres eljárás terén mindennek előtt vissza kellene állítani az 1911. évi I. t.-c.-re vonatkozólag a törvény alkotása, illetve életbeléptetése idején létezett állapotot, vagyis megkellene szüntetni mindazokat az eltolódásokat, amelyek az 1925. évi VIII. t.-c. megalkotásával és az ezen törvénnyel párhuzamosan kihirdetett értékhatár rendelettel az értékhatárokra, a kötelező ügyvédi képviselőre s a jogorvoslatok koriátozása körül életbeléptek.

A hivatkozott törvény 60. §-a értelmében e törvény egyes rendelkezéseit amugy is csak három év tartamára kontemplálta.

A polgári perenkívüli eljárás terén szükséges volna mindenekelőtt annak intézményesítése, hogy polgári és telekkönyvi ügyleteket tartalmazó okiratokat csakis ügyvéd vagy közjegyző vehet fel. Ugyancsak be kellene hozni, hogy polgári bíróságokhoz — ideértve természetesen a telekkönyvi hatóságokat is — intézendő minden perenkívüli beadvány csak ügyvéd vagy közjegyző ellenjegyzése mellett adható be.

Be kellene hozni törvényhozásilag, hogy az ügyvéd bizonyos számú éven keresztül folytatott kifogástalan önálló gyakorlat után jogosítvánnyal legyen felruházható az igazságügyi kormány által közokiratok felvételére.

Ha ezt elérni nem sikerül, arra mindenesetre nagy figyelmet kell fordítani az ügyvédi kamarák vezetőseinek, hogy új törvényalkotások keretében ne vonassanak el az ügyvédi kartól munkaalkalmak, amikor ezt a közérdek nem kívánja.

Igy például felemlitem, hogy a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvénytervezet 2. §-ában az van tervbevéve, hogy a társasági szerződés érvényességéhez közokiratra legyen szükség.

Nem látom be ennek szükségességét a közérdek szempontjából, mikor kereskedelmi törvényünk értelmében sem részvénytársaság, sem szövetkezet alapszabályainak érvényességéhez közokirat nem kívántatik meg s amikor a legfontosabb cégbejegyzési aktusoknál a névaláírások közjegyzői hitelesítése elegendő.

A tervezett rendelkezése megint csak egy munkakört és alkalmat vonna el az ügyvédi kartól.

A közigazgatási jog területén régi óhajta a jogkereső közönségnek, az alsófoku közigazgatási bíróság megalkotása, amely forum előtt a közigazgatási vitás ügyek ügyvédi képviselő mellett kontradiktórus eljárás mellett volnának elintézendők.

A pénzügyi jog terén modern jövedéki eljárási törvényre volna szükség a régen elavult eljárási szabályok helyett s ezen eljárás területén is a korlátlan ügyvédi képviselő volna behozandó.

A büntető törvénykezés terén a hivatalból való védői kirendelés eseteinek tágitása s ezen védői munkának, valamint a közvédői funkciónak méltányos díjazása szintén megfelelően emelné a kar munkakörét.

Mindezeknek a munkaalkalmaknak a kiküzdése korántsem tekinthető az ügyvédi érdekek egyoldalú tultengésének, mert azok mind a jogállamiság követelményei és végső eredményeiben a közönség jogvédelmének garanciáit képezik.

A legfontosabb munkaalkalma az ügyvédi karnak azonban, amelynek kiszélesítése és kimélyítése úgy a félre mint az ügyvédi karra egyaránt fontos, a perenkívüli praeventív jogsegély propagálása.

Ez abból áll, hogy a közönség oly irányban neveltessék, hogy minden ügyletében a véglegesítés előtt vegye igénybe az ügyvéd közbenjárását. Ha a közönség a megelőző jogsegély hasznos voltának tudatára ébred, csakhamar belátja, hogy ily módon előzi meg legsikeresebben a gazdasági élet betegségeit, a pereket.

Az ügyvédi kar természetesen legszebb és leghálásabb feladatának tekinti a perenkívüli praeventív jogsegélyt, a konzultatív praxist. De ennek népszerűsítése érdekében szükséges volna az ügyvédi perenkívüli díjszabásnak megfelelő reformálása.

A gyakorlat ugyanis arra tanít bennünket, hogy a közönséget nem szabad elriasztani a túl magas díjtételekkel, amelyek főként a nagy substratumu perenkívüli ügyletek esetében a feleknél igen gyakran kifogásolásra adnak alkalmat.

Nem a tarifa teremti a munkaalkalmat, hanem csakis a munkaalkalom ad módot a tarifa igénybevételére, a díjszabásnak tehát olyannak kell lennie, hogy azt a jogkereső közönség is méltányosnak találja. *Dr. Gráber Károly.*

Az ügyvédség új munkaterületei. Az ügyvédség új munkaterületeit ott kell keresnünk, ahol az ügyvédi jogsegély a jogkereső közönség, gyakran súlyos károsodására ezideig még kiépitve nincsen.

Ilyen új munkaalkalmakra a közigazgatás és pénzügyigazgatás területei kínálkoznak.